

UDK:65.555(1-87)(046)369.25:368.945:368.945:369.066:64.012.8(964.1)

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

OSIGURANJE ZA SLUČAJ INVALIDITETA – OBEZBEĐENJE PRILAZA

Usvajanjem Zakona o ravnopravnosti, osiguravajućim kućama zabranjeno je da pri utvrđivanju premije za osiguranika sa invaliditetom uzimaju u obzir faktore koji na rizik ne utiču neposredno. S druge strane, osiguravajuća delatnost nastoji da pomogne osobama s invaliditetom, udruženo s raznim programima poput *Motability* plana. Ipak, prema navodima dobrotvornih fondacija i voditeljima kampanja, da bi se osobama s invaliditetom olakšao pristup osiguravajućem pokriću, koje im je inače teško dostupno, potrebno je još više truda. Prema nekim istraživanjima, jedan od četiri invalida smatra da plaća veći iznos premije, odnosno da mu je pokriće uskraćeno. Takve osobe često imaju osećaj da osiguravajuće kuće ne uzimaju u obzir olakšavajuće faktore i pozitivne promene, na primer to da se nečije zdravstveno stanje popravilo ili da je stavljeno pod kontrolu. Visoke cene putnog osiguranja često sprečavaju osobe s invaliditetom da otputuju za vreme godišnjeg odmora jer su polise ponekad skuplje od avionskih karata. Sajтови osiguravača nisu pristupačni za osobe koje ne razlikuju boje, pa je i kupovina osiguranja putem interneta tim osobama otežana. U kompaniji FCA tvrde da je veoma važno da osiguravači u potpunosti shvate od kakvog je uticaja određeno zdravstveno stanje na sam rizik koji se osigurava, te da prošire poglede prilikom procene rizika. S druge strane, uvek postoji problem neprijavlivanja zdravstvenog stanja, bilo slučajno bilo namerno. Pojedini osiguravači isključuju određena zdravstvena stanja iz svog pokrića, dok drugi omogućavaju klijentu da kupi polisu uz višu cenu. Ponekad je i samim osiguranicima omogućeno da isključe zdravstvena stanja za koja smatraju da će povećati premiju ili da nisu od značaja za njihovo osiguranje. U nedavnim istraživanja koja je sproveda brokerska kuća „Medical Travel Compared“ pokazalo se da 79 posto britanskih putnika pogrešno tumači činjenice koje je potrebno prijaviti osiguravaču prilikom kupovine putnog zdravstvenog osiguranja. Razlog neprijavlivanja preciznog zdravstvenog stanja može biti bilo nemar bilo želja da se dobije niža premija. Posledica toga je da osiguravajuće kuće smanjuju ili u potpunosti odbijaju isplatiti odštetu u slučajevima kada se pokaže da je bilo namernog prikrićivanja važnih činjenica. Prema iskustvu osiguravajućih kuća, lica sa složenim zdravstvenim stanjem pre direktno razgovaraju sa specijalistom za putno osiguranje negoli da kupe polisu putem interneta. S napretkom tehnologije, razne uslužne kompanije smislile su platforme za asistenciju osiguravajućim kućama pri ponudi pokrića licima s otežavajućim zdravstvenim okolnostima. Tako je, na primer, kompanija *Verick* plasirala platformu *Black Box 2000*. godine, kojom se uvodi automatsko preuzimanje rizika na prodajnom mestu, tako da se sva prethodna stanja koja se prijave osiguravačima direktno ili putem sajta

za upoređivanje cena odmah unose u tarifnu strukturu osiguravača. Na osnovu prijavljenog zdravstvenog stanja, osiguravajuća kuća ima uvid u nivo rizika i može obračunati premiju gotovo istog trenutka. Na taj način, omogućava se preuzimanje u osiguranje mnogo većeg broja klijenata s prijavljenim prethodnim zdravstvenim stanjem. Kada je reč o osiguranju motornih vozila, dostupnost putem interneta mnogo je veća. Po osnovu Zakona o ravnopravnosti, nije dozvoljeno naplatiti veću premiju klijentima s invaliditetom, osim ako takvo njihovo stanje nema neposredan uticaj na sam rizik. U savremenom dobu, klijenti s invaliditetom mogu da biraju između 2.000 modela motornih vozila prilagođenih njima, od čak 30 proizvođača. U prošlosti pak, na primer 1978. godine, takav izbor bio je između tek četiri ponuđena modela. Osiguravajuće kuće i predstavnici brokerskih kompanija nastoje da izađu u susret potrebama osoba s invaliditetom. U Ujedinjenom Kraljevstvu trenutno živi 13,9 miliona osoba sa invaliditetom, od čega su osam posto deca, devetnaest posto odrasli i četrdeset pet posto penzioneri. Više od 3,7 miliona je zaposleno, a život osoba s invaliditetom je za pet stotina i sedamdeset funti skuplji od uobičajenog. Osobe s invaliditetom dva puta su ugroženije od siromaštva. Potrošačke i dobrotvorne organizacije često se obraćaju udruženju BIBA iz zabrinutosti, što nije uvek jednostavno za neke klijente da dođu do osiguravajućeg pokrića. Svesni prioritnog značaja ove teme, u Udruženju su utvrdili određene ciljeve za definisanje smernica za klijente s invaliditetom koji žele da se osiguraju. Predstavnik udruženja BIBA istakao je kako većina osoba s fizičkim ili mentalnim invaliditetom ima mogućnost da pristupi osiguravajućem pokriću, te da će osiguravajuće kuće uzimati u obzir samo relevantne informacije prilikom procene uticaja, ukoliko postoji, invaliditeta osiguranika na cenu i dostupnost pokrića. U tome će se rukovoditi Zakonom o ravnopravnosti. Pojedine grupe za podršku osobama s invaliditetom mogu usmeriti ljude na specijalističke osiguravajuće kuće i brokere koji im mogu obezbediti pokriće, uz uzimanje u obzir konkretnog invaliditeta. Kompanija ABI uvek rado posluje s takvim organizacijama, kako bi obezbedila bolju dostupnost osiguravajućeg pokrića kad god je moguće. Na primer, na polju putnog osiguranja, ta kompanija ostvaruje saradnju s institutom *Money and Mental Health*.

Izvor

- *Insurance Post, "Providing access", oktobar 2019. godine, str. 60–61*

*Prevela i priredila: **Bojana Papović, dipl. filolog***